

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/25/2020
Identifikačné číslo spisu:	6218010074
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6218010074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 27. mája 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. W. pre zločin zabitia podľa § 148 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného G. W. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/98/2018 z 25. septembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš, sp. zn. 3T/25/2018 zo 14. mája 2018 bol obvinený G. W. uznaný za vinného zo spáchania zločinu zabitia podľa § 148 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

- v čase okolo 21.00 hod. pravdepodobne dňa 7. mája 2017 fyzicky napadol imobilnú osobu, pripútanú na lôžko v dôsledku amputácie nohy, a to Q. V., nar. XX. U. XXXX, za živa bytom P. W., Z. X a to tým spôsobom, že ho opakovane kopal do celého tela a udieral do oblasti hlavy, pričom v dôsledku zranení, ktoré utrpel fyzickým napadnutím, bol dňa 10. mája 2017 v čase o 18.50 hod. prevezený RZP a hospitalizovaný na oddelení úrazovej chirurgie VNŠP vo Veľkom Krtíši s mnohopočetnými zraneniami po celom tele, pričom dňa 23. mája 2017 na oddelení pre dlhodobu chorých týmito zraneniami podľahol.

Za to bol obvinenému súdom prvého stupňa podľa § 148 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. g), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd prvého stupňa zároveň zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 5To/96/2018 z 25. septembra 2018 rozhodujúc na podklade odvolania podaného tak prokurátorom v neprospech obvineného, ako aj odvolania podaného obvineným, postupom podľa § 319 Trestného poriadku, obidve odvolania ako nedôvodné zamietol.

Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie, pričom v doplnení dovolania špecifikoval, že podané dovolanie opiera o predpokladané naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom).

Z obsahu dovolania obvineného je napriek skutočnosti, že v ňom označil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zrejme, že namietol najmä nesprávne posúdenie veci skôr konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Ich rozhodnutia považuje za zmätočné a nepreskúmateľné, pričom dodal, že skutku sa dopustili iní páchatelia. Okresný súd sa v tejto súvislosti potom nedostatočne vysporiadal s dôkazmi predloženými obvineným a nesprávne vyhodnotil závery vyplývajúce z výsledkov znaleckého dokazovania. V ďalšom rozsahu prezentoval odlišnú alternatívu skutkového deja, ako aj podstatne rozdielnu verziu skutku uvedeného v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Nad rámec uvedeného dodal, že tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní odmietol vypovedať z dôvodu, aby neprivodil trestné stíhanie H. C., ktorá mu povedala že je tehotná a čaká s ním dieťa. Preto sa rozhodol v dovolacom konaní uviesť celú pravdu o predmetnej udalosti. Navyiac, v konaní predchádzajúcom podaniu dovolania sa príslušné orgány vôbec nezaoberali duševným stavom svedkov tak, ako to predpokladá § 153 Trestného poriadku, pričom nebola predložená ani fotodokumentácia incidentu a nebola vykonaná ani prehliadka tela obvineného podľa § 154 Trestného poriadku, pri ktorej nedošlo k odberu daktyloskopických stôp. Nikto sa nezaoberal tým, že nedošlo k stotožneniu svedkov nachádzajúcich sa v čase spáchania skutku na mieste činu a nikto s a nevysporiadal s pravdivosťou vykonaných svedeckých výpovedí, ktoré v konečnom dôsledku usvedčili obvineného zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Uvedené, v spojení so skutočnosťou že neboli vykonané výsluchy osôb prítomných pri odvoze poškodeného V. do nemocnice, má za následok nezákonnosť konania pred okresným súdom. Navyiac, vo veci skôr konajúce a rozhodujúce súdy sa dostatočne nezaoberali tým, že by príčina smrti obvineného bola skôr kombinácia ostatných pridružených ochorení, ktorými trpel v čase spáchania skutku a ich úvahy sú naopak ničím nepodložené a vo všeobecnosti nesprávne. Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade dovolania podaného obvineným rozhodol tak, že zruší rozhodnutia súdov v danej trestnej veci a prikáže príslušnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť na základe skutočností uvádzaných obvineným v podanom dovolaní. Konkrétne všeobecné súdy vo vzťahu k vyššie označenému dovolaciemu návrhu však obvinený nešpecifikoval, pričom rovnako neuviedol ani konkrétne zákonné ustanovenie ani Trestného zákona, ako ani Trestného poriadku, porušením ktorého údajne došlo k vyššie uvádzaným vadám predkladaným obvineným v podanom dovolaní.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš. Prokurátor skonštatoval, že argumentačná časť dovolania je v podstate založená na výlučne skutkových námietkach, ktorými obvinený namieta správnosť a úplnosť zisteného skutku vyjadreného v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, čo je však s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ako aj dovolacieho konania (v prípade, ak je dovolateľom obvinený, resp. generálny prokurátor) v posudzovanej trestnej veci vylúčené. S poukazom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom dovolaní rozhodol tak, že dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c), nakoľko je zrejme, že nie sú splnené podmienky dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku); po vykonaní takto vymedzenej formálnej prvotnej prieskumnej povinnosti však najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku a to riadiac sa nasledovným:

Z obsahu podaného dovolania v znení jeho písomného doplnenia (za účelom presnej špecifikácie dôvodu

dovolania namietaného obvineným) je zrejmé, že obvinený subsumoval až na nižšie uvedenú výnimku svoje dovolacie námietky pod im formálne nezodpovedajúci dovolací dôvod.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku totiž možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al-Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd ďalej nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z argumentov obvineného v súvislosti s vyššie označeným dôvodom dovolania vyplýva, že ich existenciu v podstate odvodzuje len okrajovo s poukazom na dotknutý dovolací dôvod, a síce odmietnutím návrhov na doplnenie dokazovania.

Najvyšší súd poznamenáva, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nevykonanie (svojvoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Do práva na spravodlivý proces totiž v žiadnom prípade nepatrí

právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04). Súd rovnako nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Najvyšší súd k námietkam obvineného dodáva, že v nadväznosti na ich takto formulovaný obsah obvinený odvíja dokonca aj nesprávnosť skutkových a právnych záverov, čo podľa obsahu podaného dovolania by malo odôvodňovať podľa materiálneho obsahu námietok (nie však vecne) aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dotknuté vady obvinený odvodzuje práve od nedostatočne zisteného, resp. nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu, pričom pôvod takýchto pochybení opäť podľa argumentácie obvineného tkvie v totožnom nesprávnom procesnom postupe súdov.

K takto formulovanej rozpornosti obsahu dovolacích námietok obvineného a označenej rozpornosti s formálne uvádzaným dôvodom dovolania najvyšší súd uvádza, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku uvedené, sa týka výsostne len vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo v zmysle obsahu § 374 ods. 1 Trestného poriadku a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Ak chybám vytýkaným v podanom dovolaní nezodpovedá dovolaťom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označeného dovolaťom podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolaťom v dovolacích námietkach a nie ich podradenie pod konkrétne alternatívy v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať vtedy, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd pripomína, že v dovolacom konaní nie je dovolací súd oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku) - samozrejme výmúč takú procesnú situáciu, ak je osobou podávajúcou dovolanie minister spravodlivosti v rámci jeho dispozičnej právomoci zverenej § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Skutkový stav môže najvyšší súd teda zo skutkového hľadiska hodnotiť skutočne len pomerne izolovaným prístupom a to síce, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené; teda či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Preto v dovolacom konaní na podklade mimoriadneho opravného prostriedku nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov - výnimkou je len už naposledy označené ustanovenie Trestného poriadku - nakoľko tieto predstavujú otázky upravené normami procesného práva, ktoré nie sú hmotnoprávnej povahy. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na citované nemôže najvyšší súd teda ani ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich

hodnotenie, nakoľko uvedená činnosť je zákonom zverenou doménou, ba priam privilégium v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený vôbec nerozlišuje skutkové námietky od námietok právnych (ktoré jedine by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať), čoho bezprostredným následkom je okrem iného to, že podané dovolanie (mimoriadny opravný prostriedok) je koncipované tak vecne, ako aj obsahovo ako len ďalšie odvolanie (riadny opravný prostriedok). Priamym prejavom tejto kvalitatívnej charakteristiky podaného dovolania je pritom skutočnosť, že obvinený len ďalej pokračuje vo svojej obhajobe, opakuje námietky predložené v predchádzajúcom konaní a vôbec nereflektuje právnu konštrukciu ním uplatňovaného dôvodu dovolania.

Najvyšší súd preto s poukazom na vyššie uvedené musí konštatovať, že vo veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu došlo k priam učebnicovej situácii, v rámci ktorej sa obvinený prostredníctvom podaného dovolania (mimoriadneho opravného prostriedku s tomu zodpovedajúcou úpravou jeho prípustnosti a právnych účinkov tak, ako tieto upravuje Trestný poriadok) domáha opätovného prehodnotenia vykonaných dôkazov v stave, keď tieto nie je posudzovanom prípade zákonne možné spochybniť zo skutkového hľadiska tak, ako to podaným dovolaním mylne predpokladá obvinený.

Ako však už najvyšší súd zdôraznil vyššie, dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení a (v zásade) neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy nižších stupňov, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (výnimkou je len už zmieňovaný dôvod dovolania dostupný iba pre ministra spravodlivosti).

Akúkoľvek ďalšiu argumentáciu (s poukazom na už doposiaľ uvedené) považuje najvyšší súd za nadbytočnú, keďže by išlo len o opätovné opakovanie už vyššie podrobne rozvinutých právnych úvah.

Pre dovolací súd je z hľadiska § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozhodujúce znenie skutku tak, ako je tento uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Inak povedané, použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty dotknutého trestného činu a majú tomu zodpovedajúci odraz v právnej vete, čomu zodpovedá právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako zločinu zabitia podľa § 148 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, s ktorým sa aj odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, spolu so skutkovými (ale tiež právnymi) závermi súdu prvého stupňa a tieto považoval sa dostatočne preukázané vykonanými dôkazmi. V takom prípade potom najvyšší súd nie je oprávnený na ďalšie prehodnocovanie materiálnych dôvodov, ktoré viedli súdy nižších stupňov k rozhodnutiu o vine. To isté platí aj k predpokladu, že určité dôkazné prostriedky boli zhromaždené v rozsahu umožňujúcom v dostatočnej miere súdom oboch stupňov spoľahlivým spôsobom ustáliť, že sa skutok stal tak, ako je opísaný v skutkovej vete a z nich získané poznatky slúžiace na ustálenie skutkového stavu v miere spoľahlivo postačovali pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, nakoľko uvedené je vyjadrené vyčerpávajúcim spôsobom v odôvodneniach tak rozsudku okresného súdu, ako aj uznesenia krajského súdu. Napokon, čo sa vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania týka, pokiaľ obvinený opakovane poukazuje na to, že existujú dôvodné pochybnosti o tom, že skutok vôbec spáchal, resp. zistený skutkový stav hodnotí inak, ako skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy, takýto argument nezodpovedá žiadnemu dovolaciemu dôvodu tak, ako sú tieto upravené v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Nakoľko najvyšší súd nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.